

An aerial photograph of a vast forest with trees in various shades of green and yellow, suggesting autumn. In the distance, a large, light-colored building with a prominent central tower and a church spire is visible on a hillside. The sky is clear and blue.

Averbode

driemaandelijks tijdschrift - 51ste jaargang - 2023 - Nummer 1

P002258 - afgiftekantoor 3270 Scherpenheuvel

Inhoud

Editoriaal	3
Studiereis Rome	4
Interieur van de sacristie van de abdij van Averbode	8
Voor ik inslaap, denk ik soms	14
Kunst in de kijker	16
Ontmoeting met de Verrezene	18
Abdijnieuws	
Canonieke visitatie	26
Lichtmis	27
Abtsfeest	27
42ste conventswandeling	29
Een renaissanceklokje opnieuw thuis	31
Commissie voor Liturgie	32
Goede Week en Pasen in Averbode	33
Aangekondigd	34

Foto cover: Rupert Smets.

De abdij is partner in het Netwerk Open Monumenten. Meer informatie op:

www.openmonumenten.be/monumenten/abdij-van-averbode

Wie het wenst, kan de restauratie van de slotmuur financieel steunen
fiscaal attest mogelijk.

Rekening BE39 7460 2786 5219, Herita, Oude Beurs 27, 2000 Antwerpen
met vermelding: Gift Abdij der Norbertijnen Averbode

Editoriaal

abt Marc Fierens

De God waarin wij geloven, de God van de Bijbel, is de God van het leven. Hij is het leven en Hij schenkt het leven. Er is geen leven voor de mens als God hem het leven niet geeft. Meer nog: God is het die elke mens roept tot het leven dat Hijzelf is, tot het eeuwig leven. Het teken hiervan is dat Jezus Christus zijn leven heeft gegeven tot in de dood op het kruis en dat God Hem deed verrijzen opdat wij deel krijgen aan het leven van God zelf.

In die zin is er geen echt leven mogelijk als we niet leven volgens zijn Woord, als we niet leven in liefde tot God en tot onze medemens, als we geen deel hebben aan het Lichaam en Bloed van Christus.

Natuurlijk kunnen we leven zonder dit alles. Het hangt er alleen van af wat we verstaan onder leven. Natuurlijk kunnen we leven zolang we ademen en zolang ons hart blijft slaan, we kunnen bestaan zolang we op aarde zijn. Maar dat is niet het leven, het échte leven waartoe God ons bestemt.

Leven betekent ten diepste leven zonder definitieve dood, leven over de dood heen. Leven is deelhebben aan het éنية echte leven, het eeuwige leven, het leven van God zelf.

We kunnen ons leven uiteraard op verschillende manieren invullen, we kunnen veel vragen stellen bij het concept van het leven. Maar uiteindelijk stelt het allemaal niet veel voor tegenover die éne vraag die er echt toe doet: 'Zal het gedaan zijn als ik sterf?'

Over die vraag is reeds veel geschreven en de mens put zich met zijn verstand uit in het zoeken naar sluitende antwoorden. Maar we blijven het antwoord schuldig. Niemand 'weet' het.

Op die pertinente vraag, die leeft in het diepste van elke mens, op die vraag geeft alleen Pasen een antwoord. Daarom is Pasen, de verrijzenis van Christus, de kern van ons geloof. De verrijzenis van Christus wekt in ons hart de hoop dat de mens die in verbondenheid leeft met Christus niet zal sterven. Hij zal leven hebben over de dood, hij zal in het leven van God zijn voor eeuwig.

We kunnen dit alleen vatten in geloof. Niet zozeer in het geloof waarin we aannemen dat we zullen verrijzen. Trouwens voor vele gelovigen blijkt ook dit moeilijk aan te nemen. Maar we kunnen het alleen vatten in het geloof van ons doopsel dat we beleven door te leven naar het evangelie, door te leven naar zijn Woorden van eeuwig leven en door het vieren van de sacramenten, waarin we deel krijgen aan leven van God zelf.

Pasen gaat veel verder dan ons verstand, onze wetenschappen, onze ervaringen. Want Pasen is de vervulling van het diepe verlangen van elk mens om écht ten volle te leven in de eeuwige liefde van God.

Zalig Pasen!

Studiereis Rome

12-19 februari 2023

fr. Viktor Henne

Een frisse maar heldere wintermorgen begeleidt ons van Averbode naar Zaventem en we dromen al van het milde Italiaanse klimaat. De reis verloopt voorspoedig en in de late namiddag vinden we de poort van ons generaal aan de Viale Giotto. Na een korte installatie ervaren we de onrustige drang die reizigers kenmerkt om bij aankomst direct de omgeving te verkennen.

Toen ik enkele maanden geleden vernam dat we in februari naar Rome zouden reizen, ontsnapte mij de ongelukkige uitspraak: 'Goed, als we maar niet hele dagen barokkerken met cassetteplafonds gaan bezoeken.' Van de honderden kerken die Rome rijk is, bezoeken we

er een dertigtal. En de eerste waar we ons hoofd binnensteken is voorzien van, jawel, een cassetteplafond. Maar het is in deze Sant'Anastasiabasiliiek dat ik beseft wat een vooringenomen en ietwat enge mening ik was toegedaan. Jan en ik bezoeken nog Santa Maria in Cosmedin, maar het is even drummen om voorbij de rij toeristen te geraken die aanschuiven om hun hand in de *Bocca*, de Mond der Waarheid, te steken. Met een Belgische pint voor ons delen we in de ambiance van het terras en het verkeer rond Circo Massimo. De avondwind wordt kil en de namiddagzon had ons overmoedig gemaakt qua kledingkeuze. Vespers en avondmaal in het ordeshuis besluiten onze dag.

oudste heiligdom van Maria vinden we zonder moeite, de Sint-Ceciliakerk is echter een ander paar mouwen. Maar de aanhouder wint en we vinden de ietwat scheve romaanse campanile. Een pastagerecht is onze lunch en we trekken naar een andere wijk. Abt Jos doet ons gaan langs de privéwoning van de Japanse ambassade tot aan de Porta Latina. In onze linkerooghoek zien we de indrukwekkende Aureliaanse vestingsmuur bestaande uit verschillende bouwlagen en Sint-Jan van Lateranen loert om de hoek. Het donkert en langs de Monte Celio dalen we stilletjes af naar ons generalaat. Wederom een dertigduizend stappen rijker gebruiken we het avondmaal en zoeken onze kamer op.

De laatste volledige dag onder de Romeinse hemel breekt aan en dit keer is de zoemer van 6.30 uur voor ons het teken om te vertrekken. Pienter stappen we een uurtje richting Vaticaanstad en daar staat op dit vroege uur géén rij met wachtenden om de basiliek te bezoeken. We sluiten aan bij de eucharistie van 8 uur. Het verhelpen van de storingen in de geluidsinstallatie is vervelend en duurt even, maar goed: het is vroeg voor iedereen. De uitredecoratie komt voorbij en ik vind er genoeg in om de karakterkoppen van de celebrerende kardinalen en bisschoppen in ogenschouw te nemen. We kijken er nog even rond en doen ons tegoed aan een ontbijtje in een zaak aan de Tiber. De Via del Corso is onze richting en we bezoeken nog enkele klassiekers: het Pantheon, Sant'Ignazio, Santa Maria sopra Minerva en San Luigi dei Francesi waar we uiteraard de Contarelli-kapel met de drie doeken van Caravaggio bekijken. Na de maaltijd van het middaguur op het generalaat scheiden de wegen en ik besluit langs het Quirinaal naar Galleria Doria Pam-

philj te gaan. Het renaissance stadspaleis, waar de prinselijke familie Doria nog steeds resideert, is een echte aanrader. De topcollectie schilderijen hant nog *dans leur jus*, in de oude museale opvatting en dat heeft charme. Ik maak tijdig in het generalaat te zijn voor het zingen van de vespers. In restaurant Cestia besluiten we onze laatste avond met gepaste luister.

Een goede taxichauffeur brengt ons zaterdagmorgen vlot naar Rome Fiumicino en we maken een einde aan onze studiereis. Van vlieghaven naar thuishaven, de reis verloopt probleemloos en voor we het goed en wel beseffen, zien we de toren van onze geliefde abdij blinken in de verte. Zovelen hebben de schoonheid van Rome gedicht, verteld en bezongen. Wat kan ik daar nog van waarde aan toevoegen? Laat me besluiten dat het een studiereis was waar ik met veel genoeg aan zal terugdenken.

Interieur van de sacristie van de abdij van Averbode

fr. Jozef Van Osta

Een veiling te Brussel

Op woensdag 22 juni 2022 kon ik twee interessante schilderijen kopen bij het veilinghuis Vanderkindere te Brussel. Een kennis werkzaam aan de KU Leuven had me hierop attent gemaakt. In de veilingcatalogoog werden de werken als volgt omschreven: *Lot. Nr. 379. Paire d'huiles sur toile, Intérieur de l'abbaye d'Averbode. Anonyme. L'un daté en bas à droite 9 août (18)66, l'autre en bas à gauche 15 juillet (18)74. Ecole belge. Epoque: XIXe. (Une petite soulèvement et un manque). Dim. (les deux) : ± 31x39,5 cm.*¹

De omschrijving bevatte voor de eventuele kopers een halve waarheid. Eén schilderij betreft de abdij van Averbode, meer bepaald het

interieur van de sacristie. Het andere werk is een binnenzicht van de kapittelzaal van de abdij van Park. Een gelijkaardig werkje van dezelfde kunstenaar hangt in de grote trappenhal van het bezinningscentrum in Averbode.

Er werden kleine beschadigingen vermeld. De voorstelling van de kapittelzaal van Park was bovenaan links licht beschadigd en de oude kader was gebarsten. Op het schilderij van Averbode waren twee kleine stukjes beschildering losgekomen.

Bij nader toezien werd voor beide werken een techniek gebruikt die ingeburgerd was vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw. De kunstenaar schilderde ter plekke – *in situ* – een momentopname met verf op dik absorberend papier dat hij daarna thuis op doek overbracht. Dat was gemakkelijker dan een niet opgedroogd doek mee naar huis te nemen. Een dergelijk werk werd in één keer op de plaats zelf gemaakt.

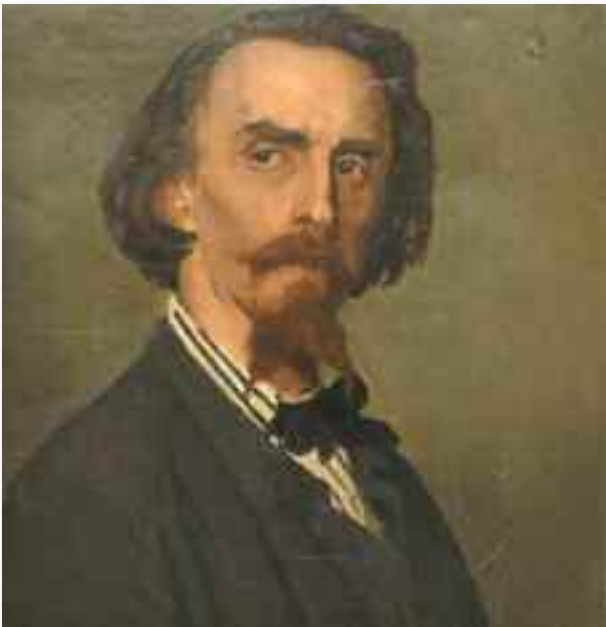
Na aankoop werden de twee schilderijen opgeknapt door Bert Nordin uit Antwerpen. Enkele jaren geleden heeft hij ook een aantal abtspportretten in Averbode gereinigd en opnieuw vernist. Na het reinigen werd duidelijk dat één van de schilderijen gesigneerd is door de kunstenaar. Op het interieur van de kapittelzaal van de abdij van Park vindt men onder

De kapittelzaal van de abdij van Park, geschilderd op 9 augustus 1866

de datering de naam *Maswiens*. Dat bevestigde mijn overtuiging dat het werken betrof van de Leuvense schilder Joseph Maswiens, leerling van Jules Victor Génisson.

Hoewel beide werken qua datering verschillen – Averbode, 15 juli (18)74 en Park 9 augustus (18)66 – werden ze toch samen ingekaderd te Brussel. De etiketten kleven nog steeds op de achterkant van de vergulde kaders: *Glaces. Encadrements en tous genres. Dorure de batiments. Ameublement. Transport & placement. JEAN MANTEAU FILS. Rue du Chemin de Fer 6. BRUXELLES-NORD.*

J. Maswiens, zelfportret

Wie was Joseph Maswiens?

Joseph Maswiens werd geboren te Leuven op 19 september 1828 en overleed aldaar op 23

Paasvespers in de abdijkerk te Averbode door Jules Victor Génisson (1847)

november 1880. Hij was een schilder uit de romantische school die zich, net zoals zijn leermeester Jules Victor Génisson, specialiseerde in kerkinterieurs. Zijn vader was stoffeerder en winkelier. Als kind verbleef Maswiens op de Oude Markt 60 waar zijn ouders een handelszaak hadden. Hij huwde met Marie Peeters en woonde (ca. 1865) in de Bogaardenstraat 49 te Leuven.

Maswiens' leermeester, Jules Victor Génisson (1805-1860), was afkomstig van Sint-Omaars in Noord-Frankrijk, verbleef onder meer te Brussel en verhuisde in 1840 naar Leuven. Hij schilderde voornamelijk kerkinterieurs. Van zijn hand hangt in het plaatsje van de abt

**Voor ik inslaap, denk ik soms:
stel dat ik niet meer wakker word, wat dan?
Vaak bedenk ik dat ik vóór mijn geboorte
omgeven was door het lichaam van mijn moeder
zonder dat ik haar kende.
Toen bracht ze me ter wereld
en nu ken ik haar en ik leef met haar.
Ik geloof dat we tijdens ons leven
ook door God omgeven zijn
zonder Hem te herkennen.
Als we sterven zullen we Hem voelen
zoals een kind zijn moeder, en bij Hem zijn.
Waarom zou ik dan de dood vrezen?**

Carl Zuckmayer

Laat het zijnde zijn

Claire Vanden Abbeele

Olieverf op doek, 115 x 85.5 cm, collectie Abdij Averbode

fr. Raymond Minnaert

Als kunstenaar kun je soms de vraag krijgen: "Wat bedoel jij hiermee? Waarom is er geen titel?" En als er dan al een titel is dan komt de opmerking: "Dat maakt het voor mij niet duidelijker." Ik kan mij voorstellen dat de kunstenares Claire Vanden Abbeele deze vragen ook gekregen zal hebben. En misschien wil ze iets zeggen, wil ze de beschouwer door het werk in een bepaalde richting sturen. Zonder kunsthistorische gps wel te verstaan. Of misschien laat ze het gewoon aan de beschouwer over wat hij of zij er wil in ontdekken.

Oppervlakkig gezien wordt het doek ingenomen door de koelheid van de blauwe tinten. Twee blokken doen denken aan blokken ijs, die in een gletsjer tegen elkaar schuren. Uit dit beeld worden de kijkers weggetrokken door de aanwezigheid van het warme rood. Wat is dit rood? Bloed, lava? Het komt in ieder geval vanuit de diepte. Dan zien ze hier een aarde die levend is en tegelijkertijd gewond. Vulkanen barsten uit en maken de grond rondom zich vruchtbaar. Op deze lava zal ooit iets groeien, gras of bomen, fruit of groenten, druiven of citroenen. Maar ze zal ook eerst een verandering moeten doormaken voor het zover zal zijn.

Het geven van leven, van iets nieuws, is binnen het christelijk geloof een groot punt van aandacht. Het leven is heilig, is de grootste gave die wij als mens gekregen hebben. Toch hebben de tijden door de mensen gereageerd alsof zij het leven soms zeer vanzelfsprekend vonden. Ze kwamen zover dat zij bijna geloofden dat zij zichzelf geschapen hadden. Maar de mens is ook in staat tot grote daden waarin hij zichzelf en al het

egoïsme dat hij in zich heeft overwint en zich geeft voor het leven van anderen.

We bevinden ons in de veertigdagentijd. We zijn op weg naar Pasen. Voor joden en christenen een bevrijdingsfeest. Vooraf ging voor de joden de slaavernij. Voor Jezus Christus gevangenis, veroordeling en een smadelijk dood op het kruis. Het kruis stond in de koude grond. En op het kruis werd er warm bloed vergoten opdat de wereld die koud geworden was weer zou opleven en nieuwe groei-kracht zou krijgen.

Laat het zijnde zijn. Dit is de titel die het schilderij heeft gekregen. Laat dat wat (aanwezig) is er zijn. Geef het de kansen die het verdient. Ook als dit gepaard gaat met opbreken, doorbreken, afbreken, met geven van kracht, van het eigen zijn in deze wereld. Niemand is groter dan diegene die zichzelf geeft voor anderen wanneer dit vereist is opdat 'dat-wat-is' voort kan leven.

In dit schilderij zijn er drie verschillende lagen. De aarde geeft, de mens geeft, en de hemel geeft. Elk van deze lagen ervaren mensen in het leven, in dat wat zij zijn. Het kunnen geven houdt in dat ze kunnen loslaten. Krampachtig vasthouden aan zichzelf houdt geen geven in. Dan blijft het koud, is er geen kracht die aarde, mens en hemel openbreekt. Dan zal er geen sprake zijn van een nieuwe aarde, een nieuwe mens en een nieuwe hemel. Maar de christenen vieren elk jaar Pasen en dat wil zeggen dat het tegenovergestelde is gebeurd, dat het geven inderdaad heeft plaatsgevonden.

Ontmoeting met de Verrezene

Een bezinning op het evangelie van de paaswake (Mt 28,1-10)

Verrezen Christus, fresco door Giotto, Scrovegni-kapel, Padoua, 1304 (detail)

Hij is niet hier, Hij is verrezen zoals Hij gezegd heeft. Zo klinkt de aankondiging van de engel in het evangelie tijdens de paaswake. We werden zonder twijfel geraakt bij het lezen van deze eerste ontmoeting van de vrouwen met Jezus. Het is een persoonlijke ontmoeting, die de grondslag vormt van de evangelisatie en die ons vreugde schenkt. Het is ook een ontmoeting die de vrouwen in het evangelie prachtig illustreren: zij vertegenwoordigen

de Kerk, deze gemeenschap van gelovigen die Christus vandaag ontmoet om Hem morgen definitief te vinden in heerlijkheid.

De persoonlijke ontmoeting met Jezus
Hij gaat u voor naar Galilea; daar zult ge Hem zien. Deze belofte aan de leerlingen wordt meermaals herhaald, door de engel en vervolgens door Jezus zelf. De Heer wil zijn leerlingen persoonlijk ontmoeten, Hij geeft hen

**Pasen vieren is Jezus laten zegevieren
over de angst die ons zo vaak overvalt
en elke vorm van hoop probeert te begraven.**

Paus Franciscus, homilie 31 maart 2018

Abdijnieuws

Canonieke visitatie 2023

Op zondag 29 januari openden de vespers de canonieke visitatie. Zo'n visitatie – noem het een audit – vindt om de zes jaar plaats, in voorbereiding op het generaal kapittel dat in Praag zal doorgaan in 2024.

De Constituties van onze Orde zeggen hierover (nr. 119):

Om het generaal kapittel voor te bereiden en op diens gezag wordt elke canonie van onze orde gevisiteerd door twee visitatoren die aangesteld worden volgens de normen van het eigen recht van de orde. De visitaties hebben als eerste doel de trouw aan de communio te vergroten die het belangrijkste streefdoel is van onze gemeenschappen. Daarom moet de visitatie er in eerste instantie op gericht zijn een dynamisch geestelijk leven te bevestigen, wettige plaatselijke gebruiken te bekrachtigen en na te gaan of de besluiten van het generaal kapittel worden nageleefd.

Visitatoren abt Eric De Sutter van Grimbergen en cfr. Kees van Heijst van Ton-

gerlo zaten na de vespers een kapittel voor waarin zij de bedoeling van de visitatie nog eens duidelijk maakten. Deze officiële opening werd afgesloten met een drankje en een hapje in de recreatiezaal.

Na gesprekken met alle confraters, in de weken die volgden, stelden de visitatoren het protocol met raadgevingen en aandachtspunten voor de toekomst voor aan de gemeenschap op 21 februari.

42ste conventswandeling

De Ninglinspo is een zijriviertje van de Amblève nabij het Luikse plaatsje Nonceveux bij Remouchamps in de gemeente Aywaille. Het vormt de benedenloop van de Hornay die ten zuiden van Vert Buisson in de gemeente Theux ontspringt. Reeds in 1949 werd de vallei geklasseerd als beschermde omgeving.

Langs het riviertje loopt een wandeling die dezelfde naam draagt. Deze is ongeveer 6 km lang en gaat stroomopwaarts langs de Ninglinspo om via het plateau en het uitzichtpunt Drouet terug te komen aan de startplaats.

Op maandag 20 februari verzamelden medebroeders Viktor Henne, Herman Janssens, Peter Kastekkere met Astro, Jos Vanderbruggen en Luc Vankrunkelsven met oude bekende Stefan Vermuyten op de parking van de Ninglinspo voor de jaarlijkse conventswandeling. Maar 6 km is natuurlijk niet de moeite om de 42ste conventswandeling te organiseren vanuit Averbode. Dus werd er

halfweg doorgestoken naar het riviertje Chefna dat stroomafwaarts werd gevolgd. Via de "Fonds de Quarreux" eindigde de tocht op de parking waar ze begon, aan de weg tussen Remouchamps en Stoumont, in het plaatsje Sedoz.

De route is vrij goed bewegwijzerd en men kan vaak kiezen welk pad men neemt: wat verder van de rivier vandaan of er langs en erover. Er zijn houten brugjes over het beekje en aan glibberige rivierwanden hangt een touw waaraan men zich kan vasthouden tegen het uitglijden. Onderweg was het de hele tijd genieten van de prachtige natuur.

De kleine tussenmeertjes hebben poëtische namen zoals "Bain du Cerf" (bad van het hert), "Bain de Diane" (bad van Diana), "Bouillon de la Chaudière" (bouillonketel), "Bain des Nāïades" (bad van de waternimfen), "Bain de Vénus" (bad van Venus), "Bain de la Loutre" (bad van de otter), "Bain d'Hermès" (bad van Hermes). In de zomer is hier wellicht dolle waterpret gegarandeerd voor de jongsten.

foto's: Marie-Line Burguière

Goede Week en Pasen in Averbode

Palmzondag, 2 april

- 7.30 u.: Morgengebed
- 11 u.: Eucharistieviering met palmwijding
- 18 u.: Vespers

Witte Donderdag, 6 april

- 7.30 u.: Morgengebed
- 12 u.: Middaggebed
- 16 u.: Boeteviering met aansluitend stille tijd
Gelegenheid tot persoonlijke belijdenis
- 18.15 u.: Afsluiting boeteviering
- 20 u.: Plechtige eucharistieviering
stille aanbidding tot 22.30 u.
met de parochies van de Zone Averbode

Goede Vrijdag, 7 april

- 7.30 u.: Morgengebed
- 12 u.: Middaggebed
- 15 u.: Dienst van Goede Vrijdag
- 19 u.: Kruiswegmeditatie in openlucht, *samenkomst op het plein voor de abdijkerk, samen met de vormselkandidaten met ouders en familie van de pastorale eenheden rond de abdij.*

Stille Zaterdag, 8 april

- 7.30 u.: Morgengebed
- 12 u.: Middaggebed
- 21.30 u.: Paaswake en eucharistie

Paaszondag, 9 april

- 9 u.: Morgengebed
- 11 u.: Plechtige eucharistieviering
- 18 u.: Paasvespers

*Tijdens de Paasweek (tot en met Beloken Pasen 16 april):
elke dag om 18 u. plechtige Paasvespers*

Zaterdag 10 juni (9.30 tot 16.30 u.): **Zangdag liturgische muziek**

Begeleiding: Jos Bielen en Filip Blokken

Zaterdag en zondag 17 en 18 juni: **Concerten van Averbode Klassiek**

Meer info: www.averbodeklassiek.com

Zondag 18 juni (10 u.): **Catechese op zondag**

Zaterdag en zondag 24 en 25 juni: **Concerten van Averbode Klassiek**

Meer info: www.averbodeklassiek.com

Vrijdag 30 juni (19 u.) **tot zondag 2 juli** (15 u.): **Euntonie-weekend**

Begeleiding: Monique Wittevrouw

Gebeds- en Misintenties

Voor al uw intenties kunnen HH. Missen aangevraagd worden of kan een kaars aangestoken worden bij het beeld van Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Hart.

H. Mis: € 15,00

Noveenkaars: € 5,00

Kleine kaars: € 0,50

Aanvragen bij de Prior met duidelijke vermelding van uw intenties: p.vanherck@abdiijaverbode.be

Gelieve het bedrag te storten op het rekeningnummer van prior Paul Van Herck: BE80 7343 8321 5077

www.facebook.com/abdiijaverbode

[abdiijaverbode](https://www.instagram.com/abdiijaverbode)

“Averbode” is het contactblad van de norbertijnen van Averbode • Redactie: Marc Fierens (verantwoordelijke uitgever), Jan Eygenraam, Herman Janssens, Jos Vanderbruggen (eindredactie & vormgeving), Paul Van Herck. • Administratie: Abdij van Averbode, Abdijstraat 1, 3271 Averbode

**www.abdijaverbode.be
tijdschrift@abdijaverbode.be**

**Jaarabonnement: € 20,00
rekening: BE95 4529 1705 2158**